

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v poduk.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 60 kr., za četrť leta 80 kr. — Naročnina se pošilja opravištvu v dijaškem semenišču (Knabenseminar.) — Deležniki tiskovnega društva dobivajo list brez posebne naročnine.

Posamesne liste prodaja knjigar Novak na velikem trgu po 5 kr. — Rokopisi se ne vračajo, neplačani listi se ne sprejemajo. Za oznanila se plačuje od navadne vrstice, če se natisne enkrat 8 kr., dvakrat 12 kr., trikrat 16 kr.

Važni trije govori iz državnega zbora.

II. Naš poslanec g. baron Goedel je v svojem obširnem govoru in prid kmetskemu prebivalstvu zahteval oderuško postavo, olajšanje posilnega legaliziranja, zmanjšanje stroškov pri raznih pravadah. Veliko denarjev gre v zgubo, kedar posestnik umerje pa hodijo komisijoni dragih inventarjev in zapisnikov delat, gruntov cenit itd. Tudi stroški pri davkarijah so preveliki. Treba nam je postave za varstvo rib. Cena soli bi se naj zmanjšala; za napajanje Ptujkega polja bi se naj kaj storilo. Naposled je še govoril o željah kmetskega prebivalstva gledé na milo mu slovenščino. Rekel je:

„Naš kmet na južnem Štajerskem je jako skromen v jezikovnem in narodnostnem vprašanji; kar on zahteva záse, to privošči on vsem, samo vsejedno mu ne more biti, ako se jezik, katerega on govori, zasramuje, kar smo uže doživeli in se še dandenes dogaja često po časopisih. Jezikovno vprašanje globoko sega v rodbinsko življenje. Zajemčena gojitev in svojstvo vsakega narodnega plemena je tako važno in zahteva tudi pri nas umno in resno ravnanje. Jezik, katerega je vsakdo izmej nas govoril s svojo materjo, v katerem je morebiti na njenej strani molil svojo prvo molitev ali od nje prejel zadnji blagoslov, je tudi kmetovalcu tako svet, kakor vsakemu drugemu in jaz menim, da se na južnem Štajerskem ob tej zadevi ne more preiti nič več na dnevni red. To je nemogoče. Vsaka previdna in pred vsem vsaka odgovorna vlada bode dobro premislila, kako daleč se more in sme pri nas iti v jezikovnem vprašanji, da bi se na jednej strani računalo z obstoječim členom 19. državnih osnovnih postav in da se na drugej strani ne delajo neredi. A zgoditi se mora nekaj v tem oziru in s cenimi šalami, kakor se brijejo vsak dan po lokalnih časopisih štajerskih, ne more se v srci globoko ranjeno prebivalstvo več pomiriti. (Dobro! na desnej.)

Rad priznam, da se je v neposrednej okolici nemških krajev vzredil tak jezik, da si Nemeč govoreč ga domišlja, da govori slovenski, a slo-

venski kmet rabeč ta jezik, da se pomeni s svojim nemškim sosedom, meni, da govori nemški. Ta sodrga, ki izvira iz obestranskega nepoznanja jezika, mora se iztebiti, ako se hoče tudi našemu kmetu ustvariti podloga za višje izobraženje. To je uzrok, zakaj da si rodoljubi, ki pošteno mislijo s svojimi rojaki, prizadevajo, da bi se vzgoja vršila slovenski, ko germanizovanje naroda ni več mogoče. Posebno onim je slovenski jezik na veliko korist, ki stanujejo ob Dravi ter svoje pridelke pošiljajo na Srbsko, in onim, ki se selijo v Bosno in tam iščejo zaslužka. (Dobro!). Naš kmet dobro vé, kdo mu dobro hoče, ter jih pozna, kakor pozna tudi one, ki ga hočejo samo pritis-kati ali ošabno gospodovati nad njim. Tega si pa kmet ne dopušča več in od tod prihaja zla volja onih gospodov zoper slovensko prebivalstvo, ker pri nas jim ne gre več politični posel. (Dobro! na desnej) kajti kmet je do samospoznanja, da se ne more prištevati menje vrednim ljudem, nego da je ravnopraven državljan, kakor vsakdo drugi. (Dobro! na desnej!)“

Gospodarske stvari.

Dvajsetero pravil sadjerejcem.

Sadjerejsko društvo v Altenburgu na Nemškem razglasilo je dvajsetero pravil, po katerih bi se slobodno tudi naši sadjerejci smeli ravnati:

1. Na visokem kaže zasajati v prvej vrsti črešnje, v nižavah slive (češplje), po severnih in izhodnih rebrih jabolka, po južnih in zapadnih legah grške. Črešnji suša najmenje škoduje, sliva pa največ mokrote prenaša.

2. Sadovnemu ali pitovnemu drevju najboljše ugaja vlažna ilovnata zemlja, ki vodo prepušča, in kder še prej niso rasla sadunosna drevesa. Kder voda zastaja, ondi ni dobro za pitovno drevje. Treba je drenaže.

3. Jeseni se naj izkopljejo velike jame drevsom. Po zimi kaže jame z gnojnico zalivati, drevesa pa se naj v nje posajajo spomladi.

4. Ako sami ne umemo ali ne moremo vzrediti lepih mladih drevesc, ne kupujmo jih kderbodi, ampak jemljimo jih iz dobrih drevesnic. Pri izbiri bodimo sami zraven. Izberimo zdrava drevesca z močnim korenjem, ki v drevesnicah ravna kot sveča stojé in uže 1—2letni les za krone imajo.

5. Zastran sort moramo biti opazni ter ozirjemati, v kakšno zemljo hočemo drevesce vsaditi, ali je lega topla, ali hladna, zemlja mokrotna ali sušna.

6. Jabolka in grške se zasajajo po 10 metrov narazen. Za prvi čas, ko še jabolčno ali grškovo drevo ni dovolj vzraščeno, posadi se na gole prostore nekaj sliv, da imamo prej od zemlje kaj haska. Poznej zamoremo slive zopet odpraviti. Na planjavah naj stojijo vrste jabolčnih dreves po 400—500 korakov narazen.

7. Preden drevo vsadimo, prirežemo najmočnejše korenine, mogoče gladko ter pomočimo v ilovnato vodo. Če se prikaže na prerezkih korenin rujav rob pri skorji, kaže to, da je drevesce po zimskem mrazu oškodovano. Tenkih koreninic ali mustačev pa ne smemo porezati.

8. Količ se mora v jamo poprej zasaditi, kakor pa drevesce. Količ je treba ošpičiti in ožgati in ravno postaviti. Potem zasujemo jamo do $\frac{3}{4}$ z dobro prstjo. Na to se razgrnejo korenine drevesca in pokrijejo z izkopano zemljo. Vse se tako osiplje, da nastane okrogla jamica okolo debla. Frišnega gnoja ne smemo tukaj nikoli rabiti.

9. V mokrotni ali preplitvi zemlji se drevesom napravijo prsteni kupi, v katere se potem drevesca posadijo. Posajeno drevo mora vselej v jami nekoliko više iz zemlje stati, kakor je prej stalo v drevesnici. Tudi se ne sme količu privezati, dokler se ni zemlja vsedla. Pregloboko saditi drevesa je velik pogršek.

10. Količ se ne sme dotikati krone ter ima na južno-zapadni strani od drevesa stati. Kdor zamore, naj pritrdi drevesce za dva količa tako, da se zabrani vsako ribanje. (Konec prih).

Sejmi na Štajerskem 19. maja Gradec, 23. maja Arvež, Loka, Cmurek, Rogatec, 24. maja sv. Jurij v Slov. goricah, 25. maja Dobje, Ivnik, Brašlovce, Ormož, Konjice, sv. Jakob, Jarenina, sv. Lovrenc na Dravskem polji, Rogatec, Slivnica, sv. Urban, Vitanje.

Dopisi.

Iz Ljutomera. (Poroko cesarjevičev) smo tukaj obhajali veselo in mogoče slovesno. Na predvečer je bila bakljada, godba je svirala po trgu, množica jo je sprevala. Na den poroke ob 4. uri zjutraj zasvira zopet godba. Svetečno oblečeno ljudstvo začne vreti proti cerkvi. Šolarji in šolarce so se zbrali v svojih učilnicah in v lepem redu peljani od g. učiteljev in učiteljic so se postavili v hiši božji. Gospodje uradniki, žaudarje in financarji so bili navzoči, tudi gasilno društvo je prišlo. Ob

pol 9. uri se je služila slovesna sv. meša. Možnarji so po širokem polji prek meje na Prekmursko naznanjali naše veselje. Na večer je bila osnovana tombola na korist družbi rudečega križa, čije podružnica se je letos tukaj osnovala. Vsi prostori gostilnice g. Vaupotiča so bili natlačeni. Tudi naši č. g. duhovniki so s svojo nazočnostjo našo družbo počastili. Čisti dohodek je znašal 60 fl. Pozno v noč se je radovalo; z Živijo-klicem na ljubeznjivo cesarsko hišo se je družba začela vzdigavati in mladini prepustila prostor za ples. — Polje nam obeta dobro letino; gorice lepo ženejo, kar ni pomrznjenega. Po mojih mislih letošnji mraz trtam ni škodoval, letos je prišel kvar lanskega mraza na svetlo, ki se pri rezatvi pretečenega leta ni poznal.

Od sv. Ilya v Slov. gor. (Svečanost) v čast poroke cesarjevičeve se je tudi tukaj lepo obhajala. Vkljub slabemu vremenu je bila na predvečer ob 8. uri velika bakljada, godci so svirali cesarsko himno in možnarji so gromeli, da je bilo veselje. Pred poslopjem našega župana g. A. S. se je bakljada vstavila. Tukaj nagovori g. župan zbrano množino in njo opomni na slovesnost, katero je čakala zvišena hiša habsburška in z dvakratnimi „živijo“-klici na srečna zaročena se je govor končal. Po tem so se podali v gostilnico gosp. Fluherja, kder je bila potem vsa množica oskrbljena s pivom na stroške dveh gospodov. V torek 10. maja ob 9. uri je bila muzikalična sv. meša in „Te deum“, pri kateri so bili šolarji z učitelji, vpokojeni stotnik g. Tarnawicki v vojaški uniformi in druga gospoda navzoči. Po sv. meši so zapeli pevci pesen „K poroki“ in „cesarsko“. Šolarji so prejeli v spomin knjižico „Cesarjevič Rudolf“. Bog živi zaročenca!

Od Velike nedelje. Ako se je kje ljudstvo radovalo in se z veseljem spominjalo poroke našega blagega cesarjeviča Rudolfa in mile princesije Štefanije — tako se gotovo to mora reči o Veliki Nedelji, ker se je obče na to mislilo in delalo, ta čas slavno in dostojno obhajati. Razobesilo se je nad 30 zastav, na predvečer so se večinoma vse hiše razsvetile, posebno grad in tako zvani „Kogel“ sta bila v čarobni razsvetljavi. Med pokanjem možnarjev je zbrano ljudstvo pri kresib, katerih je bilo tukaj kakih 10—12, navdušeno večkrat zavpilo: Živijo! Rudolf in Štefanija! Živila!!!

Od sv. Marjete pod Ptujem. (Poroko) cesarjevičev smo tudi tukaj prav veličastno obhajali. Že na predvečer se je razlegal daleč po vsej okolici k zvonjenju glasen pok in strel možnarjev ter je naznanil začetek te slovesnosti. Kmalu na to znamenje se zbere lepo število odličnih patriotov v gostilnici g. Mikla. Ondi se je v lepih napitnicah razodevala živabna ljubezen do cesarja in njegove hiše, posebno do cesarjeviča Rudolfa. V torek so učitelji peljali šolsko mladino skoz obilno z banderami okinčan slavolok v cerkvo k slovesni sveti meši, po kateri se je pel „Te deum“ in cesarska

pesen. Službe božje se je udeležilo toliko ljudstva, iz cele fare, da je bila vsa cerkev natlačena. V šoli so po sv. meši otroci deklamovali in č. gosp. župnik so jim v spodbudo razložili pomen svečanosti. 400 otrok dobilo je v spomin knjižice in majhen zajutrak. Hvala vsem!

Iz Dobrne. (K poroki cesarjeviča Rudolfa s princezinja Štefanijo.) Da s svečanostjo, ki se je bila ta dan slavila po avstrijskih kronovinah, nismo zaostali tudi mi, razumeva se samo ob sebi. Naš skromni kraj je storil, kolikor mu pač okoliščine pripuščajo. V predvečer omenjenega dne, ko se je milodoneči glas zvona o „večnej luči“ še razlegal čez goro in plan, je pokanje možnarjev začelo napovedovati pomen sledečega dneva. Med tem, ko je precej številnih kresov švigajoči plamen s hribov podil nočni mrak, je na stotine svetlih lučic gorelo po čedno okinčanih oknih in za ovenčanimi „transparenti“ ali napisih. V zadnjem oziru so veličastno tekmovala okna zlasti na treh poslojih. Temu se deževno vreme vsaj ni moglo vstavljati, pač pa je kapelniku prečrtalo račun. Topliška godba je namreč namenila, kakor večkrat o posebnih zgodah, napraviti navadni obhod; toda morala je opustiti, ker si strune in dež nista prijazna. Pozno v noč se je pozgubil praznični prizor. No, sčasoma je skozi okna po temnih sobah začelo bliskati; to so vzrokovale rakete, ki so z obrežka za šolskim poslopjem frčale proti nebu pod oblake, kateri so poskusili prizanašati z deževno roso. Sledeče jutro smo se o določenej uri zbrali v okusno opravljenej cerkvi. Pri sv. meši, ki jo je pel knezofovski duh. svetovalec. vč. g. Gajšek, sta se vdeleževala občinski odbor, ki sta nedavno po primernem potu novima zakoncema bila tudi čestitala; videli smo tudi topliško osebje, izmed majhnega števila bodi omenjen le general grof Mensdorf; dalje bili so navzoči učitelji in otroci s šolsko zastavo pak toliko ostalih pobožnikov, da je malo ne prostora zmanjkalo. Po končanej službi so se učenci vrnili v šolske prostore, ki so od zunaj bili obdani z nasajenimi mlaji, a znotraj z zelenjadjo in cvetlicami prepereženi. Tukaj so šolci zapeli nalašč za ta dan zloženo pesem, razložil se jim je pomen danšnjega praznika za avstrijske narode v obče in cesarsko hišo posebej ter se s sporazdelilo nekoliko iztisov knjižice „Cesarjevič Rudolf“; učenci dobili so tudi nekaj za zob, po tem svečanost sklenili s cesarsko pesmijo, le iznad streh vibraje zastave še so zunanjim načinom ovajale praznični značaj na Dobrni. Toto okoliščino pa si bomo zamogli v spomin zaklicati v zlasti takrat, ko bomo hodili koledovat k sv. Miklavžu. Podružnica namreč, rečenemu svetniku posvečena, je doslej stala na tujem zemljišči; sedaj je kmet Krumpelj dotični svet okolo cerkve blagodušno podaril sv. Miklavžu.

Iz Šalovec pri Središči. (Nepoboljšljivi župan.) Lanskega leta dobila je naša občina

novega župana, in sicer moža, ki je že dolgo časa hrepenel po tej časti. Poprej uradovalo se je pri nas vse v domačem jeziku in ni bilo inače misliti, da bo za novega župana tudi takó, ali ljuto smo se prevarili; naš župan uraduje s pomočjo nekega pisarja iz Središča, po katerega mnenji je kmet „pohlevna kravica“, ki se mora vedno od gospoda potrpežljivo molsti dati, vse v nemškem jeziku. Nekateri izmed odbornikov poskuševali so že večkrat ga odvrniti od te gadne napake, svetovaje mu, naj si naroči „Slov. Gosp.“ ali vse zastoj! Jegovej modrej glavi dozdeva se „Slov. Gosp.“, „Slov. Matica“, „Družba sv. Mohorja“, s kratka vse, kar pospešuje razvoj in napredek narodne reči, „bedarija“. Bil je svoje dni vojak, kder je, kakor sam trdi, došel do korporalske časti; jegovi znanci pa pravijo, da ni nikoli na njem bilo videti zvezdonosne suknje; in v tem stanu naučil se je zraven „links“ in „reks kšof“ še nekoliko nemških besed, ki še se ga sedaj držijo, kakor ponve prismojeni močnik. S svojo nemščino pobaha se rad pri vsakej priložnosti. Gledé izvrševanja svojih dolžnostij je tudi naš župan zelo svojevoljen. Ko smo namreč hoteli reklamovati proti previsokej vpenitvi naših zemljišč, bila nas je večina tega mnenja, da bi dali ta posel opraviti v pisarni vrlega narodnjaka, g. dr. Geršaka, c. kr. beležnika v Ormoži, ki je posestnikom brezplačno v to svrhu ponudil svoje uradniške sile. Tega pa ni dal naš župan za uho zadet. Potem smo mu svetovali, naj bi prevzel to delo domačin g. M. Robič, ki je kot ud okrajnega zastopa bil sposobnim proglašen za ta posel. Ali nekega jutra pripeljal je naš župan iz Središča svojega liberalnega pisarja. Ta je namreč že tako debelotrebušen, da težko hodi. Od nekaterih posestnikov zahteval je v Obrežji za vsako parcelo po 20 kr. V občinah Bolfanske in Miklavževske fare plačevali so posestniki 20 kr. za vse parcele, nahajajoče se v posestvu. Pripeljavši gospoda pisarja na svoj dom odpotil se je župan k pojedinim posestnikom in zapovedoval, da je čas za reklamovanje, naj tedaj vsak nemudoma k njemu pride. Nekateri bili so na delu in zaradi tega niso mogli priti. Zvečer okolo 9. ure hodil je župan drugič po vasi zapovedovat, naj vsak k njemu pride, ki boče reklamovati, da je za ta posel samo on in njegov pisar. Ni li to samovoljno? Takim načinom poplašivši nekoliko posestnikov jih je dobil v svoje in svojega pisarja roke! Ni znati, zakaj je on tako živo želel, da bi se delalo pri njem reklamacije? Brž ko ne zbog tega, da bi se mislilo, da je on kot „bistra“ glava dovršil sam celo stvar. Naš župan si domišljuje, da ima Bog ve kake duševne zmožnosti. Nekega dne prišel je v pisarno Središkega župana, kder so se baš v ta hip delale reklamacije, pogledal papirje površno in dejal ponosno: Sedaj pa že znam, kako je treba to reč prejeti, a na tihem je mislil, naj g. župan iz Središča, ki je študiral, izvé, kako je Šalovski župan

„modra“ glava! Mnogo bi še slovenskemu svetu zamogli poročati o našem županu, ali sram nas je, ker bi se nam smejali, da smo si takega izvolili in koncem rečemo: Bog nam daj mnogo potrpežljivosti, da se leži rešimo tako na videz sladkega plitvoglavega človeka! Saj ga vdrugič ne bo gotovo nikdo izmed pametnikov volil za župana, akoprem je postavši župan govoril: Zdaj znam, da se tega celo življenje več ne rešim. V bodoče morda javimo kaj o njegovej izvrstnej nemškej pisavi!

Iz Brašlovč. (Zastran svečanosti) o cesarjevičevem poroki nismo Brašlovčani zaostali za drugimi. Na predvečer so možnarji pokali in trg je bil krasno okinčan z zastavami in lepo razsvetljen. Dne 10. maja ob 8. uri bila je sv. meša z godbo in petjem. Potem je sledilo obdarovanje šolske mladeži in ubogih s tem, kar je darovala Brašlovčanov ljubezen. Den bil je praznično obhajanje in je se vršilo vse v najlepšem redu v kljub slabemu vremenu.

Od Prihove. (Svečanost.) Pri slovesni službi božji na čast poroke ces. Visokosti cesarjeviča Rudolfa in svitle princesinje Štefanije je bila cerkev polna vernega ljudstva, kakor na kakem prazniku. Pri sv. meši je pela šolska mladina, med katero se je pozneje razdelilo knjižic: „cesarjevič Rudolf.“ Bog živi in blagoslovi prevzišena mlada zakonska mnogaja leta!

Iz Monšberga. (Veselo obhajali) smo dan poroke cesarjevičeve. Na predvečer smo zvonili in iz možnarjev streljali pri podrtem gradu, da se je daleč na okrog razlegalo. Dne 10. maja prišlo je mnogo ljudi k sv. meši, med njimi tudi veliko vojakov, okinčanih s svetinjami. Lepo bilo je videti, kako je g. nadučitelj v dolgej procesiji pripeljal šolsko mladino, ki je po sv. opravilu zapela cesarsko pesen. Bilo je potem obdarovana s kruhom in vinom. Čudili pa se smo jako močno, da se je g. šolski ogleda skrnil ter ni ničesar ne storil, pa ne dal, čeravno je bogat. Človek je „privandranec“ in toraj nima za nas ne besede ne srea. Želimo, da nam ga brž odstavijo od posla, za katerega ne sodi.

Od sv. Jurija v Slov. goricah. (Cesarjevičevu poroko) so tukaj posebno šolski otroci kaj lepo obhajali. Prišli so praznično oblečeni k službi božji, katere se je udeležilo mnogo ljudstva in kojemu so č. g. kaplan v primernem govoru iz prižnice razložili pomen prelepe svečanosti. Ob enem so možnarji gromeli, da se je daleč razlegalo. Po sv. opravilu pogostil je šololjubni g. Pavalec vse šolarje na svojem lepem domu z vinom, kruhom, mesom in kavo. Veselje dečice na zelenej trati bilo je res nepopisljivo. Njegovi prijazni hčerki, nadučiteljeva žena in učitelji so pa stregli. Bil je vesel den, kojega so po odhodu šolarjev še zaostali gostje v g. Pavalečevem hiši živahno radovali se do trde noči. Bog plati vsem in vse!

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Svitli cesar so vsem narodom javno zahvalili v prelepem očetovskem pismu za izjave udanosti in ljubezni prilično cesarjevičeve poroke. Minister grof Taafe je pismo v vseh jezikih dal oznaniti in pribiti. Cesarjevič Rudolf je se podal v Budimpešto s svojo mlado soprogo, od ondot potuje v zlato Prago, kder bode stalno prebival. Vse dežele, vsa mesta so cesarjevičevu poroko slovesno obhajala, samo nehvaležni Trst ne. Veliko milijonov je Avstrija za Trst žrtvovala, a z nehvaležnostjo nam vrača. Najboljše bo, ako se Primorje in Goriško z Istrijo vred združi s Kranjskim in c. k. namestnija prestavi v Ljubljano. — V državnem zboru je pri obravnavi o ljudskih šolah tirolski poslanec baron Dipauli v izvrstnem govoru povdarjal potrebo, da se šolske sedanje razmere v prid staršem, veri in državi preuredijo in tudi takšen nasvet stavil, ki je bil sprejet. Resnico je dokazoval tako mogočno, da mu nihče ni vedel kaj tehtnega ugovarjati; liberalni listi pa molčijo, kakor poparjeni. Rekel je, da samo na Dunaji podučuje katoliško deco 60 Judov, na Českem pa 236 ter povdarjal, kako se surovost, nevbogljivost in zločinstva množijo. Naš slovenski poslanec g. dr. Vošnjak je podpiral krepko in zgovorno predlog: naj se cena za sol sploh zniža, a ob enem zopet živinska sol prodava. Minister poljedelstva je obljubil kmalu predložiti črteže postav gospodarstvu v pomoč. Ministe. Taafe je izjavil, da pri številjenji ljudij točka „Umgangssprache“ ni bila primerno izvoljena in da se drugič tako ne bode godilo. — Liberalni listi nekako obupavajo, ker vidijo, da se zastoj zaletavajo v grof Taafejevo ministerstvo; včeraj so svojim poslancem svetovali, naj izstopijo iz državnega zbora, denes pa uže pravijo, naj ostanejo, ker bi utegnili pri volitvah še huje propasti, nego zadnjič. — Ogerski državni zbor sklenejo cesar sami dne 30. maja, a meseca junija so nove volitve ali „korteži“, kakor naši prekmurski Slovenci pravijo. — V Bosno je odšel general Dahlen kot višji polveljnik.

Vnanje države. Ruski car se neče vkloniti nihilistom in je zaukazal ostro postopati zoper nje. Sklenil je pomagati kmetom, urediti upravo, s Poljaki se porazumeti in katoličani in sv. očetom Leonom XIII. Ustave pa neče dati. Minister Melikov je dobil slovo. Na njegovo mesto je pozvan grof Ipnatijev. V južni Rusiji preganjajo Jude na vso moč; vse jim razbijajo in požigajo. Judi bežijo povsod. — Rumunski novi kralj se da kronati 22. maja t. l. — Nemški cesar se je vrnil v Berlin k svojemu Bismarku, kateri je sedaj zaukazal še večjo colnino na grozdje in moko; s tem hoče posebno ogerskim deželam nagajati, ki so do sedaj največ moke in grozdja prodale na Nemško, živine pa itak ne smemo črez nemško mejo prodati. V kljub temu pa nemški liberali

neprenehama hvalijo, kako prijazna je Avstriji pruska Nemčija? — Francozi so sedaj Tunis vže pograbili, čeravno se Italijani in Angleži grdo kislo držijo; Tuneški oblastnik je turškemu sultanu slovo dal, ker ga ni hotel ali ni mogel braniti zoper francosko vojsko in se podvrgel popolnoma francoskemu pokroviteljstvu. — Čudno pa je, da slišimo iz Maroke glas, ki veli, da hoče Bismark ovo deželo jednako zasesti, kakor so Francozi Tunis. To ni neverjetno. Maroko je velika dežela v Afriki ob Atlantiškem morji in sosedna francoskej Algeriji. — Turški sultan je voljen Tesalijo in kos Epira pustiti Grkom, vendar ob enem jim hoče obesiti veliko svoto velikega državnega dolga turškega! To je nova sitnoba pohlepnm Grkom, ki so roke križem držali, ko so Srbi, Bolgari, Rusi in Rumuni kri prelivali, a sedaj bi vendar radi dobili nekaj od turške zapuščine!

Za poduk in kratek čas.

Narodne pesni.

„In ti vesela Štajerska, nisi tudi ti vrlih Slovencev rodila, jih gojila narodu svojemu? Kdor domoljubov štajerskih ne pozna, naj ne reče, da je v rodovitnih Slov. goricah doma“. Tako so pisali naš neumrljivi Slov. pesnik in pisatelj, knez in škof Lavantinski, pokojni Anton Martin Slomšek. In res pod hladnim grobom vže spava mož iz Slov. goric doma, pesnik Volkmar. Na griči zunaj Ptuja, pri sv. Urbanu, krije gomila njegove ostanke. — Pri Malej nedelji spi v hladnem grobu mož, na kterega smemo Slovenci ponosni biti. Mož, ki je mnogo deloval na slov. polji od svoje mladosti, do svoje smrti. Župnija sv. Lovrenca v Slov. goricah ima spomine njegove delavnosti in Mala nedelja ima dokaz njegove rodoljubnosti. Ta mož je Krempelj, nazadnje župnik pri Malej nedelji. Vprašal pa bode marsikteri, kje da so možje, kateri so mnogo pesen zložili, katere še se dandanes med narodom popevajo in kako se ti možje imenujejo? Niso nam znana njihova imena in može krije hladna zemlja, ali njihovo blago nam je ostalo. Mnogo narodnih pesnij imajo Slov. gorice. Prepevlje jih pastirček pri svojej čredi, kmetič pri svojem trudnem delu in znane so gosposkemu narodnjaku v teh krajih. Spodobi se toraj, da nekoliko to narodno blago pregledamo.

Potnik, ki po Slov. goricah hodi, dasiravno so te gorice daleč zavoljo blata znane, rad postoji in posluša, ko mu prijetna pesen na uho pridoni. Bodi si zjutraj, opoldne ali večer, tu in tam se sliši petje. Naj bode toraj tukaj teh nekoliko navedenih:

Preljubo dekle ti,	Kanoni pokajo
Alj te srcé boli,	No kroglje žvižgajo
Pa kdaj je fantič mlad,	Soldati javkajo
Je moral biti soldat.	In kri pretakajo.

Gotovo še je več te pesni, ali zgubila se je med narodom kakor tudi naslednja:

Prelepo široko polje, Oj kaj bi ne bil vesel,
Po polji pa en fantič gre. Ker sem pri sv. meši bil;
Prav lepo poje in žvižga, In tam sem videl Jezusa,
Še lepše v žveglico igra. Marijo, svetga Jožefa.

Marija ga je srečala, Pred njim je križ za njim
Prelepo ga je pitala: je križ,
Alj kaj si fantič tak vesel, Jezus krvavi pot poti,
Da si tak lepo pesen pel. Pred njim so rastle rožice,
Za njim so šle sirotice.

Sirotice zapuščene,
Od ljudi so zavržene.
Pa pridejo pred božji tron
Tam gori bo njih pravi dom.

In kaj milo doni ta pesen, ko jo pastirji zapojó, ali pa delavci, kedar od dela gredô. Lepo jo vè dekle naprej peti, in dobro jo mladeneč spremlja in sekundira.

Noč ima svoje pesni in te so navadno zelo ljube mladencem:

Oča so mi rekli oženi se moj sin,
Oča so mi rekli oženi se moj sin,
Tam gori na planinici, oženi se moj sin.

Hišo bom ti stava z orehovih lipanj
Hišo bom ti stava z orehovih lipanj
Tam gori na planinici z orehovih lipanj.

Ženo bom ti sprava, da bit boš vsaki den
Ženo bom ti sprava, da bit boš vsaki den
Tam gori na planinici, ti bit boš vsaki den.

Kakó se ta pesen nadaljuje, nisem zvedel, kajti tudi tej je vže v kraji, o katerem to pišem, konec zamrl.

Tudi dekletom je ena pesen posebno ljubljena:

V nedeljo jutro vstala bom
V Ljubljan'co se peljala bom
Sijaj, sijaj, sijaj, sijaj solnčice,
V Ljubljan'co se peljala bom.

Ali ta narodna pesen je uže natisnena, zatorej jo naj tukaj le toliko omenim, da je v Slov. goricah znana.

Otroci pojejo:

Micika, Micika	ali: Micka si v ogradi
Žolto korenje,	Rožice pleje,
Ktera je deklica	Jurček pa mimo gre
Naj si ga plejé.	Pa se ji smeje.

ali: Micika moja,	Žolto korenje,
Imaš kaj loja?	Slabo življenje,
Kak bi ga mela	Ljubiček moj
Saj nisem debela.	Kje bo pa loj?

Naučilo se je dete teh pesni še, ko je iz zibelje izlezlo in mu jih je mati prepevala in ga spanjčkala.

Majhen pastir, ki še komej šibo za živino nosi, vže zna:

Pojdmo na Štajersko, ali: Le pijte no jejte
 Gledat kaj delajo, No dobre volje bote,
 Gledat kaj delajo, Moj mož je odišel
 Deklice tri. V Tomažovo deželo,
 Prva je kelnarca V Tomažovo deželo
 Druga je kuharca Po malinje jagode.
 Tretja pa ljubica
 Moj'ga srcā. ali: Moja mati me rodila
 Prva mi piti da, Je v deželi Štajerski
 Druga mi jesti da, Ino me je zapustila
 Tretja pa posteljo, V velki v velki žalosti.
 Da se naspim.

Le škoda, da se redkokrat sliši tudi ta naslednja pesen. Le redkokrat še jo kateri možicelj zapoje, zatorej še tudi jaz te nisem mnogo slišal in sem si od teh le dve vrstici zapomnil:

V nedeljo večer sem šā z vrha domo
 Črez eno bivičko, krez eno vodó

Bolj znana pa je:

Po logi leče, po logi leče Ne vstrelj mene, ne vstrelj
 Ena mlada žunica mene
 Ena mlada žunica. Oj ti mladi jagerček!
 Oj ti mladi jagerček.

Za njoj pa hodi, za njoj Jaz te hočem podvičiti
 pa hodi Kako boš si ženo zbral.
 Eden mladi jagerček. Kako boš si ženo zbral.
 Eden mladi jagerček.

Tako je torej v nadaljevanji te pesni žunica loveca učila, kako si mora za ženo zbrati in pesen je zelo dolga.

Znana je tudi „Kosova ženitev“, pa samo en del:

Kos pa de ženin, Sraka de kuharca,
 Saj lahko je ženin, Saj lahko je kuharca,
 Ker tak črno sukno 'ma Ker tak beli furtoh 'ma
 In sukna se mu prav In furtoh se ji prav navda.
 navda.

Žuno de sneha, Vrabec de zuvčín,
 Saj je lahko sneha Saj je lahko zuvčín,
 Ker tak lepo janjko 'ma Ker tak oster kljunek 'ma,
 In janjka se ji prav Da lahko sode prevrta.
 navda.

Senica de svatrva, Zajec de banderaž,
 Saj je lahko svatrva, Saj lahko je banderaž,
 Ker tak' drobno glav'co Ker tak š'bke noge 'ma
 'ma Da lahko skače sem in ta.

Da venček se ji prav navda.

Vuk pa de mesar
 Saj lahko je mesar,
 Ker tak ojstre škremplje 'ma,
 Da meso vso razškramplja.

Več te pesni ni znane, ali gotovo mora mična biti, ker ljudje saj toliko radi popevljejo, kolikor je nje znane.

Stari možek še si ve zapeti svojo pesen:

Kda večer jaz domo pridem,
 Te je meni velki strah,
 Baba meni tak klepeče,
 Da mi koča vsa trepeče,

Jaz pa stisnem v kot na peč,
 Tamkaj ni klepeta več.
 ali: Klobase bi jaz tudi delal,
 Pa še pšena mi fali,
 Mati so še pšeno phali,
 Da mo si v klobase djali,
 Maček pa še štupo pše,
 Da bo bolje žmahno vse.

Takih in enakih pesni je mnogo po Slov. goricah znanih ali tu so le nekatere pesni enega kraja navedene. Vidi se iz tega, da so živeli tukaj, ali saj blizu možje, ki so pesni skladali. Naj jim toraj bode zemlja lahka. Mene pa miče po teh meni tako ljubih krajih, kajti:

Ponosen na domovje
 Slovenskih sem goric:
 Kjer se glasi prijetno
 Popevanje deklic. J. Z.

Smešničar 20. Kmet in gospod se peljata na železnici v jednom kupeji, ko se naglo stemni, ker je hlapon sopihal v tunelu. Iznenađen reče kmet: kam pa se sedaj peljamo? Gospod hoteč pobožnemu kmetu zabavljati odvrne: „v pekel“. Kmet: imate li: „retour-karto?“ Gospod nimam. Kmet: glejte, jaz jo pa imam tu-le za klobukom, in mu pokaže plačano listnico, da se more peljati nazaj!

Razne stvari.

(Slovenci zmagali) so v Ljubljani pri volitvah za obitnijsko in trgovsko zbornico. Slovenci dobili so 13 zastopnikov, nasprotniki pa 1. Slava!

(Za spomenik rajnemu Jurčiču) ustanovil je se v Ljubljani odbor. Predsednik je g. dr. Zarnik, denarničar g. dr. Josip Starej, c. kr. finančne prokurateure adjunkt in lišni posestnik v Ljubljani. Njemu se naj dološiljajo darovi, ki so namenjeni za spominek na grobu pisateljevem, za ploščo rojstnej hiši v Moljah na Dolenskem in v podporo 70letnemu bolehnemu očetu Marku in 71letnej materi Mariji, ki je uže 11 let slepa!

(Priateljem srbščine) bodi priporočena knjžica, ki je izišla v 2. natisu: „Izbrane Narodne Srbske pesni“. S srbsko slovnico in rečnikom, priredil Janko Pajk, profesor. Prodajata jo Klein in Kovač po 40 kr. iztis v Ljubljani.

(Mraza ali slane) smo se močno bali, pa hvala Bogu, da je ob pravem času jug potegnul in pa se noči niso zjasnile.

(Umor.) V sv. Magdalenskem predmestji v Mariboru sta dva pivca ubila tesarja Janeza Sommer v krčmi „Kreuzhof“.

(Pri sv. Vrbanu zvonaj Ptuja) dolžijo Franca Arnuša, 37letnega velikega človeka žoltih las in barus, da je ubil 70letno Antonijo Pečkovo.

(Potres) je bil v Laškem in v Zidanem mostu dne 6. maja t. l.

(Zavoljo osepnice) so šole v Laškem in bližnjem tamošnjem sv. Lenartu zaprli.

(Prestavljen) iz Paternijona na Koroškem v Maribor za sodnijskega adjunkta na d. D. ob. je g. dr. Pekolj.

(Laporski župnik) č. g. Jož. Pečnik so na dan cesarjevičeve poroke po slovesni sv. meši vso šolsko mladino v farovži pogostili in še strelivo za možnarje kupili. Bog plati vrlému domoljubu!

(Iz Mestinja blizu Lemberga se nam piše) da je hudobna roka užgala Drametovo gospodarsko poslopje; 70letni gospodar hiti živine iz hlevov rešit, kar se mu tudi posreči; toda ko iz hleva stopi, pade mu goreča škopa na glavo, in mu kožo tako opeče, da je revež po hudem trpljenji pividen s sv. zakramenti umrl.

(Iz Celja) se nam poroča, da je ondi umrl lesni trgovec g. Jakob di Centa, 59 let star. Poštenjak bil je Slovencem pravičen. Kot trgovec je veliko denarjev spravil v naše kraje. Naj počiva v miru.

(Iz Dobrne) se nam piše, da je 10. maja t. l. blagajnica za uboge dobila 73 fl. K tem je darovala kmetica Kamšak 50 fl. g. Orozelj 23 fl. kot znesek tombole. G. Paltauf pa je nekaj revici vdovi dal 12 fl.

(Telegrafni in poštni uradi) bodo v Mariboru od 1. jul. t. l. naprej združeni poslovali v hiši g. Albensberga na velikem trgu.

(Celjski okraj) šteje 128.000 duš.

Loterijske številke:

V Trstu 14. maja 1881: 59, 54, 33, 57, 17.
V Linci " " 35, 44, 13, 83, 2.

Prihodnje srečkanje: 28. maja 1881.

Tržna cena

preteklega tedna po hektolitrih.

Mesta	Pšenica		Rž		Jčmen		Oves		Tursica		Proso		Ajda	
	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	kr.	fl.	
Maribor . .	8	90	6	50	5	90	3	40	5	50	5	70	5	40
Ptuj . . .	9	12	7	3	5	10	3	15	5	40	—	—	5	20
Gradec . .	8	70	7	35	4	73	5	80	4	80	—	—	5	12
Celovec . .	10	8	7	84	4	20	3	37	5	12	—	—	—	—
Ljubljana .	10	—	6	64	4	39	3	30	5	50	5	60	5	90
Varaždin .	8	60	6	75	5	20	3	—	4	80	6	50	4	80
Dunaj . . .	12	65	10	30	5	95	6	35	5	85	8	85	—	20
Pešt . . .	12	91	10	45	7	85	5	92	5	92	4	65	5	—

Notar Lovro Baš

odpre svojo pisarno v Celji 23. maja v hiši gospoda Pospichala pri ces. kr. okrajnem glavarstvu. Ob enem pozivlja vse stranke v ljutomerskem okraju, naj pridejo po svoja pisma, ki so še v njegovej pisarni v Ljutomeru in jih ni treba sodniji izočit.

Gotove smrti rešen je bil mož

v mesteci Schawforth. Živel je od prisluzka v rudi. Bil je močen in krepek. Delal in pretrpel je veliko. Pred 2 letoma zbolil na bolezn, ki mu porušil ves život. Do sedaj je zaslužil dovolj kruha sebi in svojej obitelji in si še nekaj prihranil. Sedaj mu je vsega zmanjkalo. Postal je slab, da je komaj po hiši taval. Beračiti ni hotel in zato si je omislil dela, kakoršno le deca opravlja. Trpel je mnogo zavoljo atsbme in reumatizma. Naposled še je želodec obolil, a lečniki

mu ne vedó pomagati.

V tem žalostnem stanju mu pošlje skrben prijatelj drobno knjižico, v katerej se je hvalilo novo zdravilo: Shäker ekstrakt imenovano. Priporočeno je bilo kot pomoč zoper dyspesijo in sorodne bolezni.

Kakor se utapljaóji popreme za vsako slamico, tako zgrabi bolenik za ponudeno mu zdravilo. Akopram je bil uže sama kost in koža, ozdravi vendar in se ukrepi s pomočjo Shäker ekstrakta ter se reši gotove smrti. Rheumatizen in asthma, nasledki slabega želodeca prenehajo. Za nekaj mesecev mogel je zopet opravljati svoje dolžnosti in se lotiti težkih poslov. Res čuden uspeh! Poštar in vsak znan mož v Schaworthu zamore resnico popričati. Mož se piše Tomaž Biggs, in stanuje: „Peel Terrace, Schafworth, blizu Rochdale-ja na Angleškem.

Povedano ni osamljen slučaj. Imamo jih na stotine na razpolaganje. Pretečenega leta so samo na Angleškem prodali 1,000.000 flašk pa se ni veliko po novinah hvalisalo. Večidel je prišlo to po priporóbi onih ljudij, ki so sami z zdravilom poskusili bili. Težko bo kde zdravilo, katerega bi se bilo v tako kratkem toliko flašk prodalo. Zdravilo se samo priporoča.

V zalogi na Štajerskem, Koroškem, Kranjskem, Istriji imajo

v Mariboru: Jožef Nos, V. König. V Celji: Josef Kupferschmid, Baumbachovi dediči, A. Marek. Deutschlandsb: H. Müller. V Gradci: Gšihaj v Münzgrabnu. Cerminji: F. Illing. Lipnici: O. Russheim. Admontu: G. Scherl Celoveci: P. Birmbacher, Jos. Nussbaumer. V Beljaku: Kumpfovi dediči. V št. Mohorji: Jos. Richter. V Ljubljani: Jul. plem. Trokoczy. V Kamniku: J. Močnik. V Terbiži: Jos. Siegel. V Novem mestu: Dom. Rizzoli. V Gorici:

J. Christofoletti. **V Trstu:** Farmacista al Camello 25 Corso, Giov. Foraboschi, Farmacia grande, Pavlo Roval. 1—6
V Zadru: Androvič.

Vlastnik A. J. White.

Na debelo prodava **J. Harna** na **Dunaji II.** Rafaelgasse 10 in **G. R. Fritz**, Droguist, I. Bräumerstrasse 5.
V Budimpešti: Jos. plem. **Török**, Königsgasse 12.

Cerkvenim predstojništvom.

Po jako znižanej ceni prodava v Linci v gornji Avstriji zavod: „Kirchliche Paramenten- und Stickerei-Anstalt“ za nekaj časa vsakojako cerkveno obleko, od štole do najkrasnejšega ornata. Prenatlačeno zalogo hoče izprazniti in nujnejše dolgove poplačati. Zavod je od 60 škofov dobil priporočil in okolo 1200 priznanil zaradi tega, ker je roba močna, lepa in po jako nizkej ceni. Adresa: „Karl Kettl, Domvikar in Linc, Oberösterreich.“

Oznanilo.

Razpisanih je na kmetijskej šoli v Grottenhofu blizu Gradca za prihodnje šolske leto, katero se začne 1. oktobra 1881, več štipendij po 120 fl. in 100 fl. letnega zneska.

Prošniki morajo, saj do 1. oktobra t. l. najmenje 16 leto doživeti, zdravi, zoper osepnice cepljeni, samični in pridnega zadržanja biti ter v predmetih ljudskih šol dovolj izšolani. Svoje prošnje morajo prošniki osebno ravnateljju kmetijske šole konči do 31. julija 1881 izročiti in priložiti: krstni list, zdravnikovo spričevalo o njih zdravju, o cepljenji zoper osepnice, šolska spričevala in potrdilo od župana, da so na Štajerskem doma, dalje spričevalo o нравnem obnašanji in premoženji.

Denarjev štipendijskih ne dobivajo na roko, ampak se jim zaračunijo za stanovanje, hrano in poduk.

V Gradci dne 23. aprila 1881.

Deželni odbor štajerski.

Zahvala.

Za mnogobrojne dokaze presrečnega sočutja mej boleznijo in pri smrti dne 9. t. m., našega preljubega in nepozabljivega očeta gospoda

Jurija Böheim

izg'ednega in s srebrnim križom s krou odlikovane učitelja v pokoji v Podčetrtku, častnega uda Imljanske občine

kakor za obilno spremstvo na pokopališče in za prelepe vence, izrekajo vsem p. n. tržanom in Podčeterčkim faranom, posebno še čč. gg. duhovnikom in gg. učiteljem najtoplejšo zahvalo.

Žalujoci otroci.

1-2 Živinska zdravila

pripravljena po mnogih izkušnjah v zdravljenju domače živine od deželskega okrajnega živinskega zdravnika gospoda

A. Folakovski-ja.

1. Živinski prašek (Viehpulver), ki se je pri zdravljenju vse domače živine posebno dobro obnesel, obstoji iz samih planinskih zelišč, čisti kri in varuje živino, da se tako hitro kake bolezni ne naleze. Pliučni katar (kašelj), smolika, želodčni in črevni katar, nevolja do jedi, slaba reja, vedno slabenje trupla, bolehavost na krvi, kakor tudi vrančni ali slezni prisad pri svinjah se je s tem živinskim praškom vedno srečno zdravil. Mali pakele po $\frac{1}{2}$ kilo (z naukom vred, kako se uporablja) velja 50 kr. Veliki pakele po 1 kilo (z naukom vred, kako se uporablja) velja 1 fl.

2. Eliksir, mnogo skušen zoper krvavo heanje in krvavo molžo, velja flaška z naukom vred, kako se rabi 50 kr.

3. Maža, ki razpravi in odpravi vimenško vnetje pri vsej domači živini, velja mali lonček z naukom vred 60 kr., v-lki lonček z naukom vred 1 fl. 20 kr.

4. Maža za oči (Augensalbe), najboljši pripomoček zoper kaljenje prozorne očesne kože (kalne ali motne oči) lonček velja z naukom vred 40 kr.

5. Zajedljivo mazilo ali maža (Scharfsalbe), posebno dobra zoper morsko ali mrtvo kost (Ueberbein) in enake mrzle otečine (grče), lonček velja z naukom vred 48 kr.

6. Pesji ovalki ali pesje kuglice kot najgotovjše zdravilo zoper vse navadnejše pesje bolezni. Škatljica z naukom vred velja 40 kr.

Vsa našeta zdravila se na vsako naročilo hitro napravijo, torej se vedno frišna v lekarnici „pri sv. Jožefu“ v Slovenjem gradci dobivajo.

3-3 Mlin na Pesnici

s tremi tečaji je na prodaj v Vutomarcih župnije sv. Andraša v Slovenskih goricah.

Več pové posestnik sam.